

Nr 372.

Av herr **Håstad**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 259, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 14 juni 1940 (nr 503) angående upplösning av vissa sammanslutningar m. m.

Enligt den s. k. upplösningslagen, vars förlängning nu föreslås i proposition nr 259, kan upplösning drabba "sammanslutning, vars verksamhet åsyftar att med våldsamma medel eller med hjälp av främmande makt omstörta eller förändra rikets statskick eller vars verksamhet är ägnad att sätta rikets säkerhet i fara eller att allvarligt störa ordningen inom landet". Huvudmotiven för en upplösning äro således 1) att vederbörande sammanslutning i andra former än de lagliga vill ändra statskicket, antingen fråga är om revolutionära metoder eller om främmande makts hjälp; eller 2) att verksamheten utgör fara för rikets säkerhet; eller 3) att ordningen inom landet till följd av verksamheten allvarligt störes. Däremot innehåller ifrågasvarande beredskapslagstiftning intet om sådana utländska förbindelser, som en sammanslutning kan upprätthålla och som — utan att sätta rikets säkerhet i direkt fara — dock äro ägnade att allvarligt rubba tilltron till medlemmarnas lojalitet mot riket framför allt i händelse av Sveriges indragande i krig eller någon annan spänd utrikespolitisk situation. Dylika "osvenska" förbindelser ha åren före och under detta krig utvecklats på ett sätt och i en omfattning, som här ej behöver närmare skildras men som måste ur många synpunkter inge de allvarligaste betänkligheter och faktiskt verkat i hög grad störande på sammanhållningen inom landet. Icke minst i preventivt syfte och för att vid behov med lagens hjälp kunna förebygga, att en sammanslutning öppet fortsätter att underhålla utländska förbindelser av dylik graverande art, borde lagstiftningen på denna punkt kompletteras.

Jag hemställer alltså,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 259 angående förlängning av den s. k. upplösningslagen för sin del måtte i lagens 1 §, första stycket, besluta ett tillägg av till sin innebörd förslagsvis följande lydelse:

"Sammanslutning, vars — — — landet eller som underhåller utländska förbindelser av beskaffenhet att allvarligt rubba tilliten till medlemmarnas trohet mot riket, må — — — upplöst."

Stockholm den 26 maj 1942.

Elis Håstad.